

Dama

ki drži kaj na zdravo negovanje kože, ki hoče zlasti pege odstraniti ter mehko, nežno kožo in beli teint dobiti in obdržati, umiva se edino z **„Steckenpferd“ lili-jnim mlečnim milom** (znamka „Steckenpferd“) od **Bergmann & Co. Tetschen a. E.** Kos za 20 h se dobi v vseh apotekah, drožerijah in trgovinah s parfumom itd.

391

Iz Amerike.

(Izvirni dopis.)

Seattle Wash., julija 1911.

Namenil sem se še enkrat oglasiti v našem listu „Štajercu“ ter nekoliko opisati cenjenim čitateljem ameriški „dirindaj“.

Od 17. do 23. julija praznovali so tukajšnji kšeftmani 5 zlatih dnevov, takozvani „Golden Potlach“; bili so v resnici zlati dnevi za tukajšnje graftarje, če se pomisli, da je 300.000 tujcev obiskalo v teh dnevih mesto Seattle.

Pred 14. leti na 17. julija priplul je prvi parnik „Portland“ iz Klondike Alaske v Seattle, na tistem parniku se je pripeljalo 68 srečolovcev; prinesli so denarja najmanj za K 15.000 in največ za 500.000 K zlata, skupno za K 2.500.000.

Takrat je mesto Seattle štelole 60.000 prebivalcev in danes, to je v 14 letih, je narastlo število na čez 300.000. To je tako rapiden naraščaj, da malokje v Ameriki.

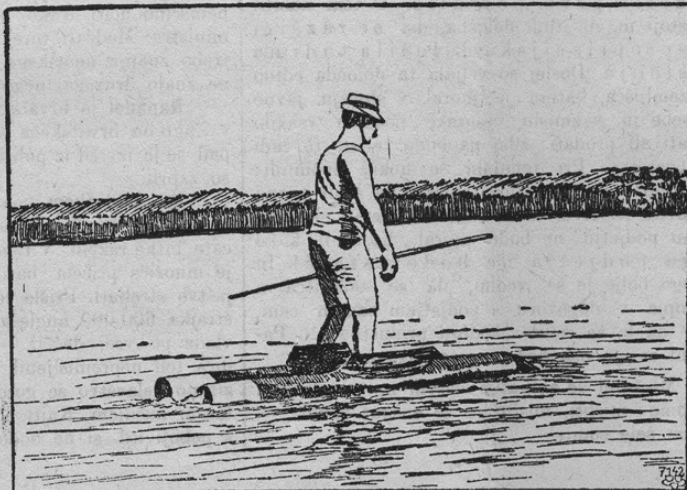
Ali tukajšnje graftarje vragovo jezi, da se zlato iz Alaske ne bo v nadalje v Seattle dovažalo, ampak direktno v „mint haus“ v St. Francisco.

„Kšeft je kšeft“, kadar se gre za sveti profit ameriških grabežev. Z vsilo so se temu sklepu upirali. Izdajali so resolucije, prirejali protestne shode. Končno so prišli do zaključka, da praznujejo kar najslajnejše 14 letnico in dajo priložnost pokazati ljudstvu „The beutifal City of Seattle“ (krasoto mesta Seattle), ki ga je edino Alaske postavila na bogato trgovsko stališče. Izvolili so si nekega „trampa“ za kralja, baje onega, ki je izmed 68 največ zlata prinesel po imenu „Edgar D' Oro“ in neko še mokro dekle „Daphne Polard“ za kraljico.

Dne 18. julija ob 2. uri popoldne priplul je omenjeni parnik, na katerem sta se vozila kralj in kraljica v spremstvu 16 bojnih ladij. Črni oblaki dima zavili so celo okolico, da je bilo kakor bi se jel vlegati mrak na zemljo, ko so grozne pošasti polagoma plule ena tik poleg druge v tukajšno luko. Zavzeli so ves prostor od ene do druge strani suhe zemlje. Pogled je bil naravnost grozen, če si se jel predstavljati, da bi (drugače mrtve) pošasti v slučaju odprle svoja pogubonosna žrela in jelo bljuvati ogenj na mesto. Spremljalo jih je še 36 večjih in malih parnikov. Ko se je vsidal parobrod „Portland“ in se izkrcavala našemljena kraljevska dvojica, zabučale so iz vseh parnikov parne piščali; bilo je, kakor da bi se jel svet podirati; ljudstvo pa vse pijano divjega veselja. Čemu-le?

K nogam po vodi.

Bavarski učitelj za plavanje Jožef Keiler v Monakovem iznašel je posebne vrste vodnih čevljev, ki so zbudile mnogo presenečenja in zanimanja. S temi „čevlji“ zamore namreč po vodi hoditi, brez da bi se potopil. Čevlji so podobni okroglo 2 metra dolgim in 40 cm širokim cevmi, ki so spredaj in zadaj z jermeni zvezani. Čevlji sami so iz mesinga. Seveda bo treba še mnogo izkušenj in izboljšanja, da postane ta iznajdba splošno rabljiva. Keiler sam je napravil prav lepe poizkuse na Sternburskem jezeru, kakor je to tudi na naši sliki razvidno.

Der Erfinder Joseph Keiler durchquert den Starnberger See in Wasserschuheln.

Iz „Grand Trunk Pacific“—pomola se je peljala kraljevska dvojica v spremstvu kozakov na „Grand Stand“ pripravljen prostor, kjer se je vršilo slovesno kronanje „Kralja zlata“.

Na ta dan je dospelo 86.000 tujcev v Seattle; niti na dan otvorjenja razstave ni bilo take gnječe, kakor na ta dan.

Graftarija pa tudi da je ni bilo para; nikjer ti ni bil pogled prost, celo na najvišjih strehah je bila vstopnina K 2. . .

To je najnovejša metoda tukajšnih kšeftmanov. Z velikim bobnom so res občirno maso 300.000 tujcev privabili, da so prišli v Seattle zijala prodajati; dobro vedoč, čimveč hrupa in neumnosti, temboljša kupčija.

V Ameriki imenujemo take in enake slavnosti le navadno bedarijo, ker delavstvu ne koristi ničesar; naobratno le škoduje.

Koristi le posameznim grabežem, ki pazijo na priložnost, da na veseli način delavcu denar iz žepa ropajo. 375.000 K, beri tristopetinsemdeset tisoč kron je veljala ta poulična maškarada; 300 družin bi se lahko pri vas skozi celo leto dostojno preživelo. Tukaj pa je šla ta ogromna svota le v zrak za ometalne ognje in za olepšavo mesta.

150 oseb je bilo vpsolenih skozi tri tedne za olepšavo mesta. Mesto je bilo vse zavito v belorumenne zastave, kar je pomenjalo pet zlatih dni v tednu. Kdo pa je plačal to ogromno svoto? Mar oni, ki so imeli velike dohodka od tega? Ne!! Nezavedni delavci so vso to svoto plačali. Izdali so neke vrste pozlačenih gumb v obliki srednjega „nugetsa“ brez vsake vrednosti in so jih prodajali po 1.⁰⁰ komad. Za prodajo so nastavili najlepša ter sladko vabljiva dekleta. Marsikateri je kupil vsled prijaznega nasmeha, drugi pa vsled nadležnosti.

Tako so iz vljudnosti iztisnili iz delavskih vrst nezavedne mase svoto 375.000 K.

Naj si nekoliko dovolim opisati sprevedov ki so se vršili dnevno po mestnih ulicah. Umetno dekoriranih voz je bilo 67.

Pravo mojstersko delo je bil voz, ki je predstavljal Seattle iz leta 1862 kot malo naselbino in leta 1910 metropolo nebotičnikov.

Najlepši so se izkazali med vsemi narodi Japonci. Le dekoracije štirih japonskih voz so veljale 10.000 K. Vsakega voza ne morem na drobno opisavati, kajti vsaki voz je predstavljal drugi predmet; tudi bi mi vzelo celo knjigo prostora.

Največje zanimanje med gledalci je vzbujal velikanski zmajev spreved. Kitajec je človek, ki ne izpremeni svojega običaja, pa naj biva med divjaki ali pa v civiliziranem svetu. Kitajec spremeni celo naravo, da izgleda kakor na Kitajskem.

Mehanično se je premikal spreved po 2 nd. av. 19 julija ob 9. uri zvečer pri žarečem ognju. Zmaj, ki predstavlja Kitajsko, je naravni iz Kitajske, ohranjen je še iz Alaske Jukon razstave leta 1909 in je veljal 14.000 K.

Dolg je 150 čevljev in ga nosi pri sprevedu 150 Kitajcev. Glava mu je okrašena z velikimi kamni in vso kačje truplo je v ponočnem času električno razsvetljeno. Iz njegovih oči mu

prihaja ogenj. In zmaj se pri sprevedu giblje, kakor da bi bil živ.

Tak spreved spremlja ob straneh nebroj Kitajcev z lampijoni v rokah. Cel spreved je bil magično razsvetljen, podoben veliki goreči baklji ter vsekako vreden pogleda.

Najokusnejši spreved pa je tvorila nedosežna vrsta nedolžnih cvetlic, 250 težko dekoriranih avtomobilov se je pa vsled težkih ružnih vezeh premaklo po 1 st. Av. 22. julija.

Vsi avtomobili so bili pripetji z širokimi svilenimi trakovi eden k drugemu. Cela ružna črta je bila eno miljo na razdalje in pogled na njo je bil skozniskoz romantičen.

Koliko žlahtnih cvetlic je bilo uničenih pri tej neumnosti!

Najzanimivejše pa je bilo opazovati sleherni večer ob 7. uri aviatika „Evgene Ely“ in „Hugh Robinson“, ki sta izvrstno krožila v izredni višočini nad mestom in morjem. Zaključena je bila ta slavnost s pravo Sodomom in Gomoro. Le čuditi se je, da se najde med civiliziranim svetom še toliko nedostojnosti. Kaj sličnega se se godi v temnih ulicah prostitucije, kakor se je dogajalo na glavni ulci 2 nd. Av. v noči 22. julija od 11. do 2. ure čez polnoči. Mnogim ženskam so vso obleko globoko doli čez prsa potegnili, da se je pokazal cel paradiž bujnih oblik. . . Glavno vlogo so igrali seveda tisti pohotneži, ki nimajo priložnosti dati svojim strastem, odkar je zatrti prostitucija. Vmes pa se je kradlo, da je bilo veselje. Dva neznanca sta neko boljše damo vsiljivo za prsa tipala, tretji pa ji je izmaknil diamantov za 75.000 K. Drugi slučaj se je pojavil na ravno isti ulici. Neki Burn ukral je v zlatarni za 127.000 K diamantov; do pomola št. 14 jo je srečno odnesel. A v trenutku, ko je nameraval v morje skočiti, prijel ga je tukajšnji operator pisalnih strojev Mr. Stelinger.

Par ur pozneje splazili so se v trgovino London trije maskirani možje, ti so bili pametnejše; močnega čuvaja so dobro premikastili in nemoteno odnesli v gotovini za 24.000 K.

Drugi dan je izgledalo po ulici, kakor bi jo sneg zapal. Za pest nadbebo je bilo po cellem tlaku črešnjevemu cvetju podobnega papirja, ki se je prejšnji večer nedostojna druhal obmetavala z njim.

Pa pravijo: da so to slavnost priredili, da delavci pozabijo na slabe čase?

Fino-kaj?

Torej delavcu, kadar nima nič v usta djati ali da je že na pol mrtvev, zaigrati mu je treba le na ustne orgeljce, ali pokazati konjička s kurjim repom in mine ga vsa otožnost. . .

Bežite — no!

Delavec ni več tako neumen, da bi verjel takim otročarijam, so preveč resni časi za delavski obstoj.

50.000 jih je tukaj na zapadni strani Amerike, ki stalno prenočujejo pod milim nebom. Pa ne mislite, da prenočujejo zunaj vsled goskega podnebnja. Ne!

Ptice imajo svoja gnjezda, lisice svoje brloge, suženj ameriškega kapitalista pa nima, da bi kam svojo glavo položil.

„I bitt Jon, home sweet home“!

Kar se delavskih razmer tukaj tiče, pač ne morem o dobrem poročati. Delavci smo pač sužnji, tu, kakor onkraj oceana.

Znani večkratni milijonar pisalnih strojev „Smith Premier“ pričel je tukaj graditi 42 nadstropno poslopje. Izvan New-Yorka bo to najvišje poslopje na svetu. Poleg bo gradila neka milijonarska hčer stolp, ki bo enak Eifelnovemu stolpu v Parizu; visok bo 689 čevljev. V Seattle so pričeli izključno le nebotičnike graditi; tako se zdaj na primer gradi eno 25 nadstropno poslopje in sedem orjakov par nadstropij nižji. Prekrstiti nameravajo Seattle v „Western New-York“, v New-Yorku se Amerika prične, in v Seattle konča; oba mesta pa imata veliko pomorsko luko. Prvi leži ob obali Atlantic oceana in drugi ob obali Pacific oceana.

A. Werschmig.

Veselje na delu.

Ničesar lepšega in krasnejšega ni na svetu nego veselo delo. Na drugi strani ni ničesar gšega nego delo brez veselja. Saj je res, da smo